

ANUNȚ DE PARTICIPARE AL CONSULTANTULUI INDIVIDUAL

Data: 21 august 2014

Țara: Republica Moldova

Descrierea misiunii: Consultant național în instituțiile de psihiatrie (avocatul pacienților)

Titlul proiectului: Consolidarea capacităților naționale de protejare a celor mai vulnerabile persoane din Republica Moldova împotriva torturii

Perioada misiunii/serviciilor: septembrie 2014 – august 2015 (până la 261 zile lucrătoare cu posibilitatea de prelungire până în decembrie 2015)

Instrucțiuni de aplicare: Propunerile vor fi depuse on-line prin utilizarea butonului "Aplică acum" nu mai târziu de **04 septembrie 2014**.

Solicitările de clarificare trebuie trimise **numai** prin comunicare electronică standard la adresa de e-mail: evghenii.golosceapov@undp.org. PNUD va răspunde prin mesaj electronic standard, și va trimite copii scrise ale răspunsului, inclusiv o explicație a clarificării fără a identifica sursa întrebării de clarificare, tuturor solicitanților.

1. CONTEXT

Tortura rămâne a fi o încălcare gravă a drepturilor omului în Republica Moldova și nu toate aspectele acestei încălcări sunt abordate în mod corespunzător. Treptat, cadrul legal privind prevenirea generală și combaterea torturii se îmbunătățește. În același timp, impunitatea pentru actele de tortură rămâne una dintre cele mai acute probleme. Astfel, CEDO a emis 27 de hotărâri împotriva Republicii Moldova în 2012, dintre care 13 hotărâri au fost cu privire la tortură și rele tratamente. Procurorii au primit 970 de plângeri privind tortura în 2012, urmărirea penală a fost începută în 140 de cazuri, doar 46 de cazuri au fost trimise în instanțele de judecată și au fost emise sentințe cu privire la 37 de cazuri referitor la 62 de persoane dintre care cele mai multe au fost sentințe cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, unele dintre ele au fost achitate și doar o persoană a fost condamnată la o pedeapsă cu închisoare cu executare.

În februarie 2013 standardele internaționale privind libertatea de tortură au cunoscut o nouă dezvoltare esențială odată cu lansarea de către Raportorul Special al ONU cu privire la Tortură a raportului ce se concentrează pe "anumite forme de abuzuri în instituțiile de îngrijire medicală, care pot trece pragul de maltratare care este echivalentă cu tortura sau pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante." Raportul notează prevalența torturii împotriva grupurilor stigmatizate, inclusiv împotriva femeilor și bărbaților cu dizabilități psihosociale și intelectuale.

În Republica Moldova sunt circa 98.000 de persoane cu dizabilități psihosociale sau intelectuale, dintre care, în 2012, 21.116 de persoane au fost internate în spitale de psihiatrie, circa 2.200 de persoane sunt instituționalizate în internate psiho-neurologice, și aproximativ 3.000 de adulți sunt lipsiți de capacitatea

lor juridică și, prin urmare, sunt lipsiți de posibilitatea de a-și proteja drepturile. Femeile și bărbații, care sunt internați în instituțiile de sănătate mintală, sunt marginalizați și invizibili atât pentru, cât și în societate. Ei nu sunt abilitați să se facă auziți.

Problema torturii și a relelor tratamente în instituțiile de sănătate mintală este un subiect în curs de dezvoltare în Republica Moldova, care nu a fost abordat în modul corespunzător, atât în legislație, cât și în practică, în pofida numeroaselor plângeri din partea persoanelor deținute în aceste instituții.

Începând cu anul 2011, PNUD a susținut Ministerul Sănătății în stabilirea unui mecanism pilot independent de depunere a plângerilor (Ombudsman-ul în psihiatrie) pentru a identifica încălcările drepturilor omului în spitalele de psihiatrie din Chișinău, Bălți și Orhei și în internatele psiho-neurologice din subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. Oficiul Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (OHCHR) a oferit suport metodologic și de fond pentru Ombudsmanul pilot în instituțiile de psihiatrie de la începutul acestei inițiative. Ombudsmanul pilot în instituțiile de psihiatrie, care a oferit consultanță juridică și a elaborat rapoarte de monitorizare cu privire la situația din spitalele de psihiatrie și internatele neurologice, a primit 5622 plângeri din partea a 1474 de persoane instituționalizate (960 femei și 514 bărbați) în perioada octombrie 2012 - iulie 2013 (pe parcursul a 9 luni de activitate); toate aceste persoane s-au plâns de mai multe încălcări, inclusiv 281 de plângeri (5%) privind abuzul fizic, 674 plângeri (12%) - cu privire la lipsa informației despre tratament, 955 plângeri (17%) – privind lipsa consimțământului informat pentru instituționalizare și tratament, etc. CtEDO a constatat că Republica Moldova a încălcat art.3 al CEDO (în termeni de tratament inuman) și art. 5 (în termeni de privare de libertate), în două cazuri legate de psihiatrie: David vs Moldova și Gorobeț vs Moldova. În afară de aceasta, Centrul pentru Drepturile Omului (CpDOM) și Mecanismul Național de Prevenire a Torturii (MNPT) au lansat rapoartele lor de monitorizare a mai multor instituții de psihiatrie, enumerând o serie de probleme, inclusiv plângeri ale persoanelor instituționalizate privind relele tratamente din partea personalului instituțiilor date. Luând în considerație această situație, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat a întocmit o listă de 13 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, care doresc să lucreze cu prioritate asupra cazurilor persoanelor deținute în instituțiile psihiatrice.

În urma eforturilor comune de advocacy ale ONU, Ministerul Sănătății a instituționalizat în 2014 un mecanism independent de plângeri în cadrul structurilor oficiale (Centrul Național de Management în Sănătate). Cu toate acestea, este nevoie de mai mult suport tehnic pentru a consolida capacitățile acestui mecanism. Prin urmare, PNUD va susține, cu asistență de specialitate din partea OHCHR, activitatea serviciului pentru drepturile pacientului din instituțiile de psihiatrie prin oferirea unui consultant pentru a asigura continuarea calitativă a lucrului început și sporirea impactului.

2. OBIECTIV:

Obiectivul principal este de a asigura un mecanism independent de examinare a plângerilor și identificarea problemelor sistemice privind drepturile omului în instituțiile psihiatrice. Activitatea de bază a avocatului pacienților din instituțiile de psihiatrie va consta în examinarea plângerilor din partea pacienților. Acest fapt va necesita ca avocatul pacientului să viziteze nemijlocit instituțiile, iar accesul în biroul său să fie liber; să efectueze vizite regulate în toate instituțiile psihiatrice pentru a răspunde plângerilor individuale și a efectua monitorizare; numere de telefon să fie disponibile și vizibile pentru situații de urgență, după program.

Avocatul pacienților din instituțiile psihiatrice trebuie să asigure un sistem eficient de plângeri care ar trebui să fie:

- Nediscriminatoriu;
- Respectuos;
- Accesibil;
- Receptiv (și în timp util);
- Responsabil;
- Transparent.

Acest sistem trebuie să asigure participarea reală a utilizatorilor și a funcționarilor (sau a personalului instituției) la dezvoltarea, punerea în aplicare și revizuirea sistemului, includerea unei administrări raționale, promovarea și abilitarea apelării la mecanismele independente de plângeri.

Pentru detalii, consultați Anexa 1 – termenii de referință.

3. SARCINI ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE:

Sarcinile avocatului pacienților din instituțiile psihiatrice sunt:

- (1) de a lucra cu indivizi și grupuri în instituții, în vederea identificării și susținerii acestora în determinarea opțiunilor pentru a ajuta la soluționarea conflictelor, problemelor și a aspectelor problematice.
- (2) de a aduce problemele sistemice în atenția instituției în vederea soluționării acestora.

Pentru realizarea obiectivelor, Consultantul Național urmează:

- Să asigure (împreună cu administrația instituției) că informația despre acest serviciu este vizibilă și accesibilă în toate secțiile și departamentele instituției;
- Să verifice periodic (**cel puțin de două ori pe lună în fiecare instituție**) dacă tot personalul instituției asigură accesul deplin și nelimitat al utilizatorilor pentru a depune plângeri sau de a se adresa avocatului pacienților din instituțiile psihiatrice;
- Să verifice înregistrările reclamațiilor soluționate la nivel de secție, și / sau de preluare a contestațiilor la aceste soluții;
- Să proceseze plângerile utilizatorilor în mod informal prin mijloace precum ar fi: ascultare, furnizarea și recepționarea informațiilor, identificarea și reîncadrarea problemelor, dezvoltarea unei serii de opțiuni responsabile, și - cu acordul persoanei care a depus plângerea și la discreția avocatului pacienților din instituțiile psihiatrice - implicarea neformală a unei terțe părți. Atunci când este posibil, avocatul pacienților din instituțiile psihiatrice îi ajută pe oameni să dezvolte noi modalități de a rezolva problemele de sine stătător;
- Să urmărească soluționarea problemelor și să indice viciile de procedură și / sau probleme mai largi, sistemice atunci când este cazul;
- Avocatul pacienților din instituțiile psihiatrice identifică tendințele, problemele și preocupările legate de politici și proceduri, inclusiv problemele viitoare și preocupările potențiale, fără încălcarea confidențialității sau a anonimatului, și oferă recomandări pentru soluționarea conștientă a acestora;
- Are dreptul să aducă cazurile semnificative în fața instanței de judecată sau în alte instituții relevante, în cazul în care acestea nu sunt soluționate în mod informal sau problema este sistemică și recomandările relevante ale avocatului pacienților din instituțiile psihiatrice nu sunt examinate și puse în aplicare în mod eficient;
- Să monitorizeze soluționarea plângerilor;
- Să monitorizeze schimbările sistemice ca acțiuni corective și preventive (CAPAs);

- Să acționeze activ în secții, la primire, mai ales la instituționalizările involuntare, criterii obligatorii pentru observarea categorică și asigurarea protecției drepturilor rezidenților și utilizatorilor din instituțiile psihiatrice, etc;
- Să ofere cursuri de formare pentru personalul din instituțiile psihiatrice privind standardele internaționale și naționale ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, precum și responsabilitățile personalului din instituțiile psihiatrice;
- Să verifice ca studiile clinice în curs de desfășurare care implică pacienți sunt aprobate de către comitetele de etică relevante și sunt conform cerințelor legale și de reglementare în domeniu;
- Să realizeze periodic sondaje privind gradul de satisfacție al utilizatorilor;
- Avocatul pacienților din instituțiile psihiatrice are acces la toate departamentele instituției, la procedurile și evidențele din aceste departamente;
- Avocatul pacienților din instituțiile psihiatrice observă și are dreptul de a identifica în mod independent problemele legate de drepturile omului;
- Aceste aspecte sunt incluse în raportul de activitate al consultantului, dar pot fi aduse separat în atenția factorilor de decizie și legislatorilor.

4. CERINȚE PRIVIND EXPERIENȚA ȘI CALIFICĂRILE

I. Calificări academice:

- Studii de masterat sau echivalente (5 ani de studii universitare) în drept, drepturile omului, științe sociale, pedagogie, medicină sau alte domenii relevante;

II. Experiență:

- Cel puțin 2 ani de experiență profesională dovedită în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități;
- Cunoașterea avansată a sistemului de sănătate din Republica Moldova și a problemelor practice privind drepturile omului în domeniul de sănătate mentală;
- Experiența anterioară de colaborare cu/în organizații internaționale în domeniul drepturilor omului constituie un avantaj;

III. Competențe:

- Aderarea la valorile de bază ale Organizației Națiunilor Unite; în special respectul pentru diferențele de cultură, gen, religie, etnie, naționalitate, limbă, vârstă, statut HIV, dizabilitate și orientare sexuală, sau orice alt statut;
- Angajament dovedit față de drepturile universale ale omului și față de drepturile persoanelor cu dizabilități (cunoașterea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități este obligatorie);
- Abilitatea de a lucra în mod independent; auto-evaluare, monitorizare și scrierea rapoartelor;
- Abilitatea de a menține relații interpersonale eficiente și de consiliere atât cu pacienții, cât și cu autoritățile;
- Cunoașterea fluentă a limbilor română și rusă;
- Cunoașterea uneia sau mai multor limbi relevante pentru Republica Moldova, inclusiv a limbii bulgare, găgăuză, romani, ucraineană sau a limbajului semnelor constituie un avantaj;
- Cunoașterea limbii engleze va constitui un avantaj.

IV Calități personale: independență, discreție.

PNUD Moldova promovează diversitatea forței de muncă. Femeile, persoanele cu dizabilități, romii și alte minorități etnice sau religioase, persoanele cu HIV, precum și refugiații și alți non-cetățeni cu drept legal de a lucra în Republica Moldova, sunt încurajate să aplice.

5. ACTE NECESARE A FI DEPUSE

Consultanții individuali interesați vor depune următoarele acte/informații ce demonstrează nivelul de calificare, în limba română, rusă sau engleză:

1. Oferta tehnică:
 - a. explică modul în care solicitantul răspunde la fiecare din cerințele de calificare și de ce el / ea este cel/cea mai potrivită pentru această activitate;
 - b. descrie metodologia de abordare și desfășurare a activității;
2. Informația personală (sub formă de CV detaliat sau Formularul privind Istoria Personală /P11), inclusiv experiența anterioară în proiecte/misiuni similare și rezultatele concrete obținute;
3. Oferta financiară (în USD, rata zilnică cu toate **cheltuielile** incluse).

6. OFERTA FINANCIARĂ

Propunerea financiară va specifica rata zilnică cu toate **cheltuielile** incluse (inclusiv taxele, cheltuielile de deplasare, cheltuieli de comunicare, etc), menționate separat, iar plățile sunt făcute pentru Consultantul Individual în funcție de numărul de zile lucrate.

Deplasările

Toate costurile de călătorie preconizate trebuie să fie incluse în propunerea financiară. Aceasta include toate deplasările de serviciu/repatriere. În general, PNUD nu acceptă costurile de călătorie care le depășesc pe cele ale unui bilet la clasa economică. În cazul în care Consultantul Individual solicită să călătorească cu o clasă superioară el / ea ar trebui să facă acest lucru utilizând propriile resurse.

În cazul unei deplasări neprevăzute, plata cheltuielilor de călătorie, inclusiv bilete, cazare și cheltuieli aferente ar trebui să fie convenite, între PNUD și Consultantul Individual înainte de călătorie și vor fi rambursate.

7. EVALUAREA

Inițial, consultanții individuali vor fi pre-selecționați în baza următoarelor criterii minime de calificare:

- Studii de masterat sau echivalente (5 ani de studii universitare) în drept, drepturile omului, științe sociale, pedagogie, medicină sau alte domenii relevante;
- Cel puțin 2 ani de experiență profesională dovedită în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Consultanții individuali pre-selecționați în urma criteriilor minime de calificare, vor fi evaluați în baza următoarei metodologii:

Va fi utilizată o procedură de evaluare a candidaților în două etape:

1. Evaluarea tehnică (max 300 puncte) – 60%;
2. Evaluarea financiară (max 200 puncte) – 40%.

Evaluarea tehnică se va baza pe o analiză aprofundată a dosarelor personale depuse.

Doar candidații care au obținut în urma evaluării tehnice un minim de 70% din punctajul maxim (cel puțin 210 puncte) se vor califica pentru evaluarea financiară.

Contractul se va atribui consultantului individual a cărui ofertă a fost evaluată și determinată ca:

- a) Fiind corespunzătoare/conformă/acceptabilă, și
- b) a obținut cel mai mare punctaj dintr-o serie de criterii tehnice și financiare specifice solicitării.

Criteriu	Scor	Punctaj maxim obținut
Tehnic		
Studii de masterat sau echivalente (5 ani de studii universitare) în drept, drepturile omului, științe sociale, pedagogie, medicină sau alte domenii relevante	(Masterat - 30 p., doctorat - 40 p.)	40
Cel puțin 2 ani de experiență profesională dovedită în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități	(2 ani de experiență - 25 p., mai mult de 2 ani de experiență - 5 p. pentru fiecare an adițional de experiență până la maximum 15 puncte adițional)	40
Experiență de lucru în sau cu sistemul de sănătate din Republica Moldova și a problemelor practice privind drepturile omului în domeniul de sănătate mentală	(lipsă - 0, experiență cu și în sistemul de sănătate - 15 p., experiență în problemele practice din sistemul drepturilor omului în domeniul de sănătate mentală - 15 p.)	30
Angajament dovedit față de drepturile universale ale omului și față de drepturile persoanelor cu dizabilități (cunoașterea excelentă a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități)	(lipsă - 0; într-o oarecare măsură - 15 p.; cunoașterea excelentă - 30 p.)	30
Experiența anterioară de colaborare cu/în organizații internaționale în domeniul drepturilor omului	(lipsă - 0, experiență - 20 pts., adițional 10 p. pentru experiența similară în cadrul agențiilor ONU)	30
Abilități de analiză, monitorizare, elaborarea rapoartelor și consiliere	(lipsă - 0, într-o oarecare măsură - 10 p., abilități - 20 p.)	20
Cunoașterea fluentă a limbilor română, rusă, engleză, și alte limbi relevante pentru Republica Moldova	(română și rusă - 10 p. fiecare, engleza sau altă limbă - 5 p. fiecare până la maxim 10 puncte adiționale)	30
Interviul	(30 - demonstrarea cunoștințelor tehnice și a experienței; 30 - comunicare/ abilități interpersonale; 10 - inițiativă; 10 - creativitate/ingeniozitate)	80
Scor Maxim Tehnic Total		300
Financiar		
Evaluarea propunerilor financiare depuse va fi efectuată în baza următoarei formule: $S = F_{min} / F * 200$ S - scorul obținut în urma evaluării financiare; Fmin - cea mai mică ofertă financiară dintre toate cele primite și care sunt calificate conform runde de evaluare tehnică; F - oferta financiară evaluată		200

Candidatul câștigător

Candidatul câștigător va fi acel candidat, care a acumulat cel mai înalt scor cumulativ agregat (punctaj tehnic + punctaj financiar)

ANEXE:

ANEXA 1 - TERMENI DE REFERINȚĂ (TDR)

ANEXA 2 - TERMENI GENERALI ȘI CONDIȚII PENTRU CONSULTANTUL INDIVIDUAL